



Supervision Model Development to Improve the Quality of Distance Education Management of the School under the Surat Thani Primary Educational Service Area Office 3

การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

Monthira Rattanaburee¹ Akara Dhammatikul² and Chusak Ekpetch³

มลทิรา รัตนบุรี¹ อรรครา ธรรมาธิกุล² และชูศักดิ์ เอกเพชร³

^{1,2,3}Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

*Corresponding Author, e-mail: monthira25@surat3.go.th

Abstract

This research aims to 1) study the current condition actual condition Expected conditions, needs, and guidelines for supervision 2) develop a supervisory model and 3) check suitability feasibility, consistency, and usefulness of the format and user manual The research has 3 steps: step 1: study the current condition actual condition Expected conditions, needs, and guidelines for supervision The sample group included 311 administrators and teachers and 11 experts. The instrument used was a questionnaire on the current condition of supervision. actual condition expected condition and interview form step 2: development of the supervision model Organize seminars based on experts By 16 experts and experts. The tool used is a recording of a seminar based on experts. step 3: checking suitability feasibility, consistency, and usefulness of the format and user manual The sample group included 220 administrators and teachers and academic supervisors. The tool used is a suitability assessment model. feasibility, consistency, and usefulness Data were analyzed using statistics, mean, standard deviation. and content analysis

The research results found that 1) Current condition of supervision Overall it is at a high level. actual condition Overall it is at a high level. expected condition Overall, it is at the highest level. and the student side There is the greatest need. 2) The supervision model has 5 elements: (1) principles, (2) objectives, (3) supervision process, (4) steps of conducting supervision to develop the quality of

distance education provision, and (5) conditions for success. The quality that results from using the format is the quality of distance education management. 3) Suitability assessment feasibility, consistency, and usefulness of the format and format usage manual were found to be at the highest level.

Keywords: Supervision Format, Quality of Distance Education Management

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง ความต้องการ และแนวทางการนิเทศ 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศ และ 3) ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้ การวิจัยมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง ความต้องการ และแนวทางการนิเทศ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 311 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการนิเทศ สภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง และแบบสัมภาษณ์ ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศ จัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านผู้เรียน มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด 2) รูปแบบการนิเทศ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศ 4) ขั้นตอนของการดำเนินการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ คุณภาพที่เกิดจากการใช้รูปแบบ คือ คุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล 3) การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการนิเทศ, คุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล

บทนำ (Introduction)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 จ.(3) ให้มีกลไกและระบบการผลิตคัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู (4) ปรับปรุงการจัดการเรียน การสอนทุกระดับ

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยให้สอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนา ด้วยการพัฒนามาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยยุทธศาสตร์ที่ 4.3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ ตามศักยภาพสถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำราเรียน และนวัตกรรม ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ มีระบบและกลไกการวัดการติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ (Secretariat of the House of Representatives, 2017, pp. 77-80)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษากำหนดการปฏิรูปการศึกษามุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและปฏิรูประบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและตอบโจทย์การพัฒนาของโลกอนาคต โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยมีขอบเขตครอบคลุมทั้งการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (National Education Reform Commission, 2017, p. 295)

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่เป็นที่ยอมรับของวงการการศึกษาไทย ว่าสามารถช่วยในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษาให้ดีขึ้น การนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญซึ่ง Harris (1985, p. 19) กล่าวว่า การช่วยครูให้เป็นครูที่ดีขึ้น ช่วยนักเรียนได้เรียนรู้ที่ดีขึ้น และช่วยเหลือโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่ดีขึ้น ดังนั้นการนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นภารกิจหลักที่สำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา คือ การดำเนินการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนให้สามารถสร้างเสริมนักเรียนให้มีพัฒนาการทุกด้านเต็มตามวัยและศักยภาพ บุคลากรที่สำคัญที่จะเป็นผู้ปฏิบัติภารกิจหลักคือครูผู้สอนที่มีความสามารถในการปฏิบัติงาน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จตามความต้องการของหน่วยงาน ทั้งยังมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งการนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการรวมพลังครู และการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น ตอบสนองหลักสูตรยิ่งขึ้น ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และร่วมมือกันวางแผนพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันครูก็มีความมั่นใจ มีขวัญกำลังใจดี มีความภูมิใจที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานจนถึงขั้นเกิดความภาคภูมิใจแล้วก็จะปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้ดีขึ้น ซึ่งการจัดการที่ดีเป็นกุญแจในการนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศที่ดีนำไปสู่การจัดการที่ดี (Office of the Basic Education Commission, 2019, p. 6)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning Information Technology: DLIT) คือ เครื่องมือที่มีเนื้อหาและเทคโนโลยีสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างครบวงจรตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติม การสอบที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาวิชาชีพอย่างยั่งยืน ในด้านเนื้อหา DLIT มีเนื้อหาที่ตอบสนองความต้องการและการใช้งานในชีวิตของครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สนใจทุกคนในด้านเทคโนโลยี DLIT มีเทคโนโลยียุคใหม่ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย DLIT เป็นสื่อที่เปิดสำหรับทุกคน (Open Resources) ครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป เข้าถึง DLIT ได้ทุกที่ทุกเวลา และบนเครื่องมือทุกชนิด ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์ ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและนำไปใช้ประกอบการสอนนักเรียนได้ ยกเว้นคลังข้อสอบที่อนุญาตเฉพาะกลุ่ม และเทคโนโลยีบางประเภทที่สนับสนุนเฉพาะบุคลากรทางการศึกษา DLIT มีเป้าหมายเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้น นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ครูมีเครื่องมือที่สามารถทำให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและทำให้การศึกษาไทยก้าวไกลไปข้างหน้าอย่างแท้จริง (Ministry of Education, 2016, p. 8)

การนิเทศการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญสำหรับครูที่ส่งผลต่อผู้เรียนและมีความสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดแผนการนิเทศโดยมีองค์ประกอบคือ การนิเทศ เนื้อหา ระยะเวลา วิธีการแนวทาง และผู้นิเทศให้ครอบคลุมตามประเด็นการพิจารณา แล้วดำเนินการนิเทศตามบริบทของสถานศึกษา เช่น คู่มือ, เยี่ยมชั้นเรียน ฯลฯ และสรุปผลการนิเทศแลกเปลี่ยนผลการนิเทศและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้มีการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศให้ดียิ่งขึ้น ครู ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรให้การร่วมมือเพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศดำเนินการตามแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาทางไกลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาทางไกล และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง/พัฒนา ร่วมกันจัดกิจกรรมคัดเลือกผลการปฏิบัติที่ดี และมอบรางวัล/ยกย่องเชิดชูเกียรติโรงเรียน ครูและบุคลากรด้านการจัดการศึกษาทางไกล ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง และมีการเผยแพร่สู่สาธารณชน (Office of the Basic Education Commission, 2019, p. 32)

จากผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม DLTV โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 70 โรงเรียน พบว่า มาตรฐานที่ 1 ด้านปัจจัยพื้นฐานของสถานศึกษา มีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงและพอใช้ จำนวน 5 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 7.14 มาตรฐานที่ 2 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา มีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงและพอใช้ จำนวน 8 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 11.43 มาตรฐานที่ 3 ด้านครูผู้สอน มีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงและพอใช้ จำนวน 3 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 4.29 มาตรฐานที่ 4 ด้านนักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงและพอใช้ จำนวน 10 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 14.29 ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกล DLIT โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 82 โรงเรียน พบว่า มาตรฐานที่ 1 ด้านปัจจัยพื้นฐานของสถานศึกษา มีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงและพอใช้ จำนวน 7 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 8.54 มาตรฐานที่ 2 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา มีผลการประเมิน

อยู่ในระดับปรับปรุงและพอใช้ จำนวน 19 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 23.17 มาตรฐานที่ 3 ด้านครูผู้สอน มีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงและพอใช้ จำนวน 21 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 25.61 มาตรฐานที่ 4 ด้านนักเรียน มีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงและพอใช้ จำนวน 33 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 40.24 นั้น (Surat Thani Primary Educational Service Area Office, Area 3, 2021, p. 13)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในบทบาทศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา จึงมีความสนใจพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา และเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศของสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศ สภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง ความต้องการ และแนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
3. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยศึกษา

แนวคิด ทฤษฎี ในการออกแบบการสร้างและพัฒนารูปแบบจาก Chano (2012), Prommanee, Iamsaat, and Krasang (2017), Nitchanet (2017), Khaemmanee (2018), Chaiwong (2017), Wutthiwanit (2020) และ Wechayalak (2021)

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา โดยการสังเคราะห์จาก Harris (1985), Acheson and Gall (2003), Copeland and Boyan (1978), Office of the Basic Education Commission (2019), Satchapiboon (2017), Chaikirin (2019), Songajin (2017), Chaiwong (2017), Muangong (2019), Wutthiwanit (2020), Butprom (2019), Nanthamasawangnara (2017) และ Tossa (2018)

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกลของ Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education (2016), Satellite Distance Education Foundation Under the Royal Patronage (MP.), Sapourairat (MP.), Pinjanthong (2015), Sriwichai (MP.) (2020) สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ

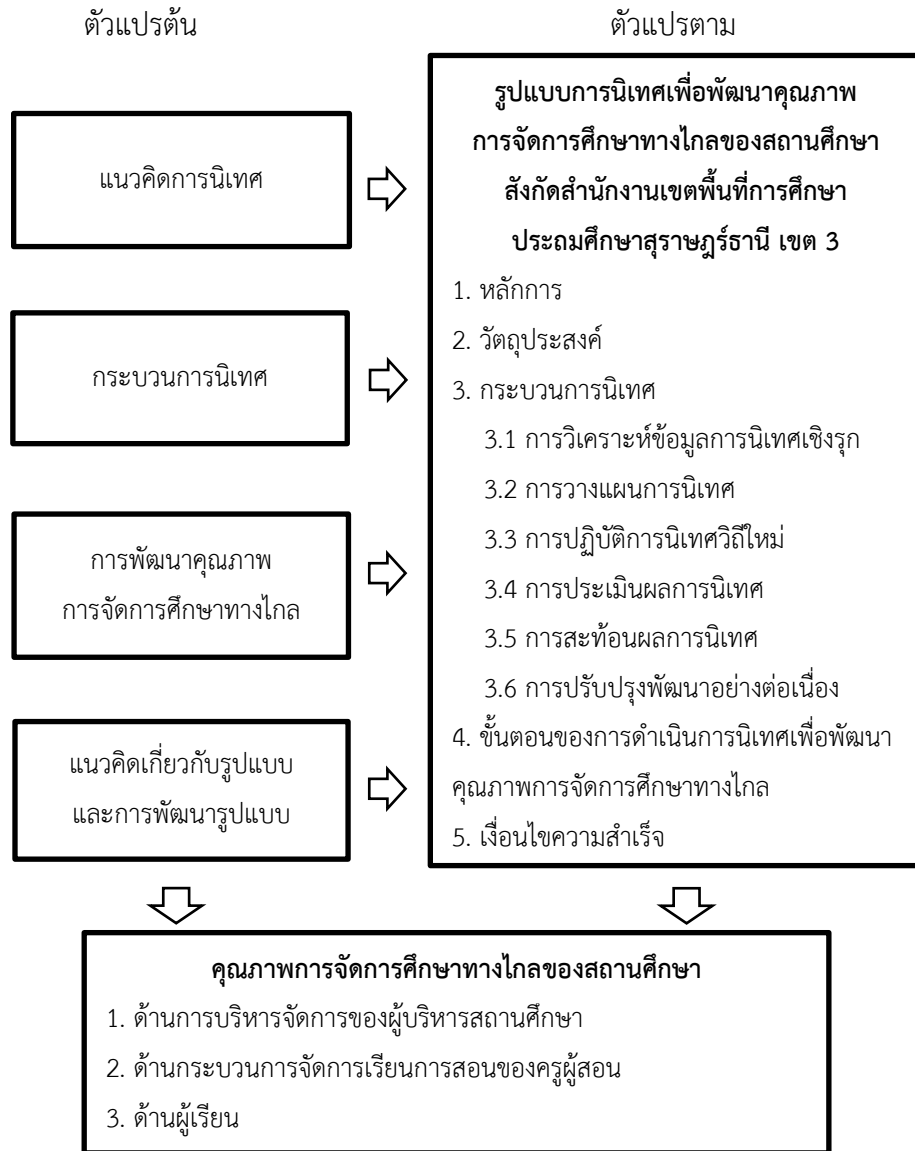


Figure 1 Research conceptual framework
กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศ สภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง ความต้องการ และแนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหาร จำนวน 29 คน ครู จำนวน 282 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 311 คน และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารทางการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 11 คน

ดำเนินการศึกษาโดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศ ศึกษาสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง และศึกษาแนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสังเคราะห์เอกสาร แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการนิเทศ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ $\alpha = .993$ แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริง มีความเชื่อมั่นเท่ากับ $\alpha = .976$ แบบสอบถามสภาพที่คาดหวัง มีความเชื่อมั่นเท่ากับ $\alpha = .993$ และแบบสัมภาษณ์แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการนิเทศ สภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยการประเมินความต้องการจำเป็น (Priority Need Index: PNI) และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analytics) ผลที่ได้รับคือ แนวทางการพัฒนารูปแบบการนิเทศ สภาพปัจจุบันของการนิเทศ สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ในประเด็นต่าง ๆ และสังเคราะห์สรุปความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมและข้อวิจารณ์ ตามองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ผลที่ได้รับคือ รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ที่ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการ รวมทั้งสิ้น 220 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analytics) ผลที่ได้รับคือ รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์

ผลการวิจัย (Research results)

1. ผลศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศ สภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง ความต้องการ และแนวทางการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านการสะท้อนผลการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการนิเทศและด้านการปฏิบัติการนิเทศ ตามลำดับ 2) สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวัง พบว่า (1) สภาพที่เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา และด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามลำดับ (2) สภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3) การจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้วยดัชนี $PNI_{modified}$ พบว่า ด้านนักเรียน มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา และด้านครูผู้สอน ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 สรุปรูปแบบการนิเทศได้ดังภาพ

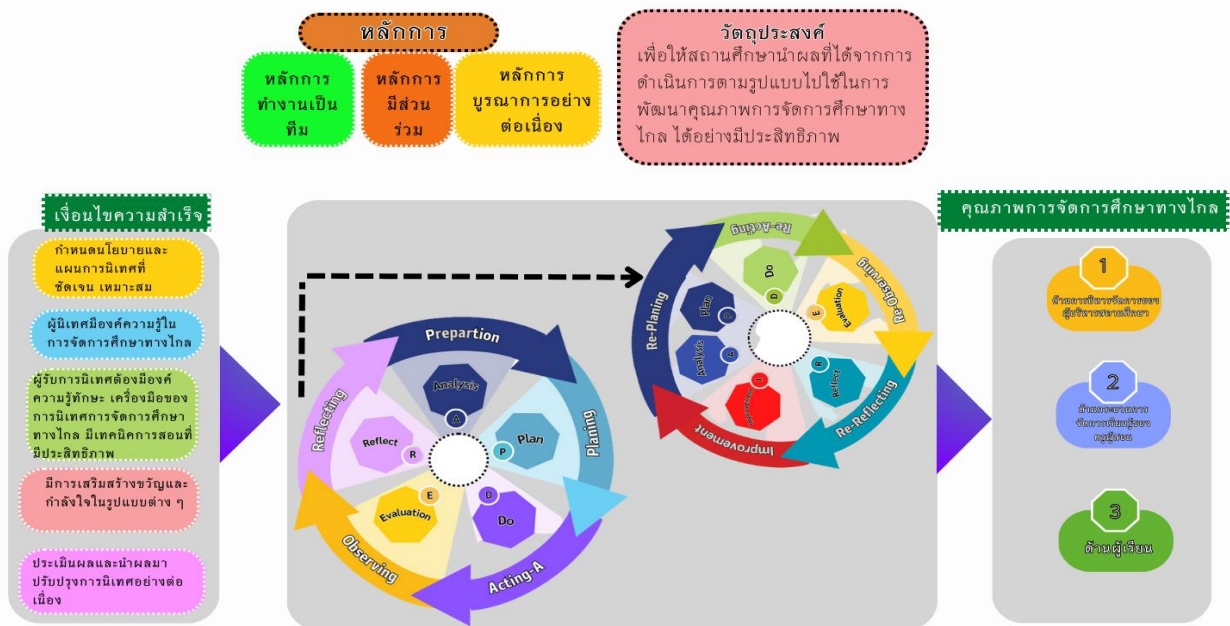


Figure 2 Supervision model to development the quality of distance education management of the school Under the Surat Thani Primary Educational Service Area Office 3

รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลการนิเทศเชิงรุก (Analysis: A) 2) การวางแผนการนิเทศ (Plan: P) 3) การปฏิบัติการนิเทศวิธีใหม่ (Do: D) 4) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation: E) 5) การสะท้อนผลการนิเทศ (Reflect: R) 6) การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Improvement: I) องค์ประกอบที่ 4 ขั้นตอนของการดำเนินการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล องค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ และคุณภาพที่เกิดจากการใช้รูปแบบ คือ คุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน 3) ด้านนักเรียน

3. ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า 1) ความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความเป็นไปได้ของรูปแบบอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสอดคล้องของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล (Conclusion)

1. ผลศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศ สภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง ความต้องการ และแนวทางการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านการสะท้อนผลการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการนิเทศ และด้านการปฏิบัติการนิเทศ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ควรเปิดโอกาสให้มีการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครู และศึกษานิเทศก์ ในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ร่วมกันพัฒนาคน พัฒนางาน ประสานสัมพันธ์ สร้างขวัญและกำลังใจการนิเทศ ให้สถานศึกษาในสังกัดมีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สามารถพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้เพิ่มพูนความรู้ทักษะประสบการณ์ในการเรียนการสอน และการปฏิบัติงาน ตลอดจนความก้าวหน้าในวิชาชีพเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานพัฒนางานตามหน้าที่ และเพื่อให้เกิดการประสานงาน และความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัดหน่วยงานของรัฐและเอกชน ตลอดจนองค์กรต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Office

of the Basic Education Commission (2019, p. 6) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศ คือการดำเนินการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน ให้สามารถสร้างเสริมนักเรียนให้มีพัฒนาการทุกด้านเต็มตามวัยและศักยภาพ บุคลากรที่สำคัญที่จะเป็นผู้ปฏิบัติการกิจหลักนี้ ให้บรรลุผลสำเร็จคือ ครูผู้สอน ครูเหล่านี้มีความแตกต่างกันทั้งในด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เจตคติต่อวิชาชีพ บุคลิกภาพ และความต้องการ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรวมพลังของครูที่มีความแตกต่างกันเหล่านี้ให้สามารถปฏิบัติการกิจของตน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จตามความต้องการของหน่วยงาน ในขณะเดียวกันก็มีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการทำงานให้แก่ครูทุกคนในโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ และตรงตามความต้องการพัฒนาของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีการที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Khunnakaew (2016) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ ประเภทสามัญเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดชลบุรี ที่พบว่าสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ประเภทสามัญ มีระดับการปฏิบัติการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย Wutthiwani (2020) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิผลต่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่าสภาพการปฏิบัติด้านระบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการประเมินผลการการนิเทศอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยภาพรวมปรากฏผลดังนี้ (1) สภาพที่เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามลำดับ (2) สภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับคือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นในการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ควรดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกล โดยเน้นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเอง มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ โดยมีครูผู้สอนเป็น ผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งนี้หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างจริงจัง และอำนวยความสะดวกให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ประกอบกับการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นกระบวนการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนทุกห้องเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความต่อเนื่อง สม่่าเสมอ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งการศึกษาทางไกล เป็นการศึกษาที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ห่างกัน มีการวางแผน เตรียมการ ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ การบริการ และการประเมิน ผ่านสื่อประสมทั้งที่เป็นสื่อหลักและสื่อเสริม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องเข้าชั้นเรียนปกติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Yaboonthong, Phutthaprasert, and Manokarn, (2018, p. 13) ที่กล่าวว่า การศึกษาทางไกล คือการจัดการศึกษาโดยอาศัยสื่อผสม ผ่านช่องทางที่มีอยู่ในปัจจุบันมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก ซึ่งเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลาตามความสนใจของผู้เรียน โดยครู

เป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษา เติมเต็มหรือเสริมในส่วนที่ขาด และคอยแก้ไขปัญหาในจุดที่ขาดตกบกพร่องไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sirirat (2014) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ที่พบว่าสภาพการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการพัฒนาแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ ประกอบด้วย หลักการทำงานเป็นทีม หลักการมีส่วนร่วม และหลักการบูรณาการอย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลการนิเทศเชิงรุก (Analysis: A) 2) การวางแผนการนิเทศ (Plan: P) 3) การปฏิบัติการนิเทศวิธีใหม่ (Do: D) 4) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluation: E) 5) การสะท้อนผลการนิเทศ (Reflect: R) 6) การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Improvement: I) องค์ประกอบที่ 4 ขั้นตอนของการดำเนินการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ใช้วงจรการปฏิบัติการ 2 วงรอบ วงรอบที่ 1 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ (Preparation) ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Planning) ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการ (Acting) ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตผล (Observing) ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผล (Reflecting) วงรอบที่ 2 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 6 การวางแผนใหม่ (Re-planning) ขั้นตอนที่ 7 การปฏิบัติการใหม่ (Re-acting) ขั้นตอนที่ 8 การสังเกตผลใหม่ (Re-observing) ขั้นตอนที่ 9 การสะท้อนผลใหม่ (Re-reflecting) ขั้นตอนที่ 10 การปรับปรุง (Improvement) องค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) กำหนดนโยบายและแผนการนิเทศที่ชัดเจน 2) ผู้นิเทศจะต้องมีองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาทางไกล 3) ผู้รับการนิเทศต้องมีองค์ความรู้ ทักษะ เครื่องมือของการนิเทศการจัดการศึกษาทางไกล มีเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพ 4) มีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในรูปแบบต่าง ๆ 5) ประเมินผลและนำผลมาปรับปรุงการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และคุณภาพที่เกิดจากการใช้รูปแบบ คือ คุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน 3) ด้านผู้เรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำผลจากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล การพัฒนาแบบ รวมไปถึงศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศ สภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง และแนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล และมีการตรวจสอบรูปแบบ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา ทำให้ได้รูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Wechayalak (2021, pp. 162-163) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบ โดยทั่วไปมีองค์ประกอบรวมที่สำคัญซึ่งจะพัฒนารูปแบบการสอนควรคำนึงถึง คือ หลักการของรูปแบบ จุดประสงค์ของรูปแบบ และกระบวนการของรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaiwong (2017) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการนิเทศตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 พบว่า รูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการนิเทศ และ 5) การวัดผลและประเมินผล ซึ่งกระบวนการนิเทศมี 4 ขั้น ดังนี้

(1) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (2) การวางแผนการนิเทศ (3) การดำเนินการนิเทศ และ (4) การสรุปและรายงานผลการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wutthiwanit (2020) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 6 ส่วน ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) องค์ประกอบ และกระบวนการ SPIDER Model 4) วิธีดำเนินการ 5) ผลลัพธ์ 6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ และคู่มือการใช้ ประกอบด้วย คำชี้แจงการใช้คู่มือ ตอนที่ 1 บทนำ ตอนที่ 2 ความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ตอนที่ 3 รูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิผล ตอนที่ 4 กระบวนการใช้ ตอนที่ 5 การประเมินผล และภาคผนวก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Noiko (2018) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศโรงเรียนสองภาษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่ารูปแบบการนิเทศโรงเรียนสองภาษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการพื้นฐานของการนิเทศโรงเรียนสองภาษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวัตถุประสงค์ของรูปแบบการนิเทศโรงเรียนสองภาษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 การกำกับดูแล องค์ประกอบที่ 2 ปัญหา และความต้องการ องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนและออกแบบ องค์ประกอบที่ 4 การสร้าง เครื่องมือ องค์ประกอบที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 6 การสร้างบรรยากาศการนิเทศ และองค์ประกอบที่ 7 การติดตามประเมินผล ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ความสอดคล้องของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล โดยภาพรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล โดยภาพรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นในรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ควรมีแนวทางการปฏิบัติมีการเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ มีสิทธิในกระบวนการการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ทั้งยังมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งการนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการรวมพลังครู และการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น ตอบสนองหลักสูตรยิ่งขึ้น ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และร่วมมือกันวางแผนพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันครูก็มีความมั่นใจ มีขวัญกำลังใจ มีความภูมิใจที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานจนถึงขั้นเกิดความภาคภูมิใจแล้วก็จะปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้ดีขึ้น ซึ่งการจัดการที่ดีเป็นกุญแจในการนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nanthamasawangnara (2017) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ที่พบว่าผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลของ

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ไปใช้ พบว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tossa (2018) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พบว่ารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้อง ความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ โดยรวมในระดับมากที่สุด และคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Muangong (2019) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่พบว่าผลจากการตรวจสอบรูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จากผู้เชี่ยวชาญ 10 ท่าน ผลการประเมินความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wutthiwanit (2020) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ผลการตรวจสอบรูปแบบ และคู่มือการใช้ พบว่ามีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย (Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

1.1 การวางแผน

1.1.1 ควรนำรูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยวางแผนการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล ประชุมชี้แจง รับฟังข้อเสนอแนะ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการนำรูปแบบไปใช้ มีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานอย่างชัดเจน ศึกษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนำรูปแบบไปใช้ร่วมกัน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและมอบหมายความรับผิดชอบ รวมทั้งกำหนดปฏิทินดำเนินงาน และ ระยะเวลาในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

1.2 การปฏิบัติ

1.2.1 ควรปฏิบัติตามกระบวนการดำเนินงานของรูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกล รวมถึงการตรวจสอบความสอดคล้องของการดำเนินงาน และอุปสรรคในการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

1.3 การตรวจสอบ

1.3.1 ควรติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สร้างเครื่องมือในการติดตามผลและประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน สรุปผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ถือเป็นการประเมินความก้าวหน้าและความสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ

1.4 การปรับปรุงการดำเนินการ

1.4.1 ควรมีการสรุปและทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้และผลที่เกิดจากการดำเนินงานร่วมกัน การปรับปรุงอย่างเหมาะสม วิเคราะห์ผลสำเร็จของกิจกรรมและนำเสนอผลของการดำเนินงาน ขยายผลเพื่อยอดการปรับปรุงอย่างและพัฒนาต่อเนื่อง

1.4.2 สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยรูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลในเขตพื้นที่อื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา

2.1 จากข้อค้นพบด้านการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการนิเทศ ควรกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายในการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลโดยการมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลอย่างมีคุณภาพสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.2 จากข้อค้นพบด้านการวางแผนการนิเทศ ควรวางแผนบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาทางไกลอย่างจริงจัง และอำนวยความสะดวกให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

2.3 จากข้อค้นพบด้านการปฏิบัติการนิเทศ ควรปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูลสารและสนเทศที่ได้จากการนิเทศสรุปและรายงานผลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดยุทธศาสตร์ การปรับปรุงและการจัดการศึกษาทางไกลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.4 จากข้อค้นพบด้านการประเมินผลการนิเทศ ควรมีการตรวจสอบประเมินผลคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เพื่อจะได้ข้อมูลสารสนเทศที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.5 จากข้อค้นพบด้านการสะท้อนผลการนิเทศ ควรดำเนินการสะท้อนผลการนิเทศการจัดการศึกษาทางไกลเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมตามประเด็นการนิเทศให้กับครูแต่ละคนทราบ

2.6 ผลกระทบต่อสังคมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกล ควรพัฒนาคุณภาพของการเรียนทางไกลเพื่อจัดการเรียนการสอนโดยมีความพร้อมในการเข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทักษะดิจิทัล และการมีช่องทางในการติดต่อระหว่างผู้เรียนและครูผู้สอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนทางไกล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยการประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เพื่อปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ควรวิจัยและพัฒนาระบบการนิเทศการจัดการศึกษาทางไกลยุคใหม่ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

3. ควรวิจัยพัฒนาระบบนิเทศทางไกลในรูปแบบออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

4. ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาบุคลากรในการจัดการศึกษาทางไกลในรูปแบบออนไลน์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

References

- Acheson, K., & Gall, M. (2003). *Clinical supervision and teacher development: Preservice and inservice applications* (5th ed.). John Wiley & Sons.
- Butprom, N. (2019). *Internal supervision model for the development of sustainable education management in educational institutions under Bangkok* [Doctoral dissertation, North Bangkok University]. North Bangkok University.
- Chaikirin, A. (2019, July–December). Internal supervision model using community processes in vocational learning for secondary schools. *Academic Journal of Eastern University of Management and Technology*, 16(2), 105-113.
- Chaiwong, N. (2017). *Development of a supervision model based on the blended learning concept for strengthening research abilities in the classroom of teachers under the Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 1* [Doctoral dissertation, Sakon Nakhon Rajabhat University]. Sakon Nakhon Rajabhat University.
- Chano, J. (2012). *Inclusive education*. Maha Sarakham Printing.
- Copeland, W. D., & Boyan, N. J. (1978). *Instructional supervision training program*. Charles E. Merrill Publishing Company.
- Harris, B. M. (1985). *Supervisory behavior in education* (2nd ed.). Prentice-Hall.
- Joyce, B., & Weil, M. (2004). *Models of teaching* (7th ed.). Allyn and Bacon.
- Khaemmanee, T. (2018). *Teaching science* (21st printing). Chulalongkorn University.
- Khunnakaew, A. (2016). *Development of supervision models within large private educational institutions of a general type to raise the academic achievement of students in Chonburi Province* [Doctoral dissertation, Burapha University]. Burapha University.
- Ministry of Education. (2016). *Standards for distance education via satellite (DLTV)*. Office of the Basic Education Commission, Center for Educational Quality Development with Distance Education Technology.
- Muangong, B. (2019). *Development of a supervisory model to promote competency in organizing experiences for kindergarten teacher learning under the Department of Local Administration Promotion* [Doctoral dissertation, Pibulsongkram Rajabhat University]. Pibulsongkram Rajabhat University.

- Nanthamasawangnara, N. (2017). *An effective form of supervision within educational institutions of schools under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office, Area 1* [Doctoral dissertation, North Bangkok University]. North Bangkok University.
- National Education Reform Commission. (2017). *National reform plan for education* (Revised edition). Office of the National Education Reform Commission.
- Nitchanet, C. (2017, July-December). Research and development of social science models and study. *Surat Thani Rajabhat Journal*, 4(2), 71-102.
- Noiko, P. (2018). *Supervision model for primary bilingual schools under the Office of the Basic Education Commission* [Doctoral dissertation, Nakhon Sawan Rajabhat University]. Nakhon Sawan Rajabhat University.
- Office of the Basic Education Commission. (2019). *Guidelines for internal supervision using the classroom as a base for developing the quality of students*. Educational Supervision Unit, Office of the Basic Education Commission.
- Pinjanthong, A. (2015). *Development of a distance education management model with the effectiveness of small schools under the jurisdiction of the Uttaradit Primary Educational Service Area Office, Area 1* (Personal study report, Senior Executive Development Course, Institute for the Development of Teachers, Instructors, and Educational Personnel, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education).
- Prommanee, P., Iamsat, S., & Krasang, P. (2017, July-December). Concept of creating and developing models for use in public health operations for public health practitioners. *Association of Private Higher Education Institutions of Thailand Under the Royal Patronage of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn*, 6(2), 128-135.
- Sapourairat, Y. (n.d.). *Supervision manual: Follow-up on teaching and learning arrangements using distance media via satellite (DLTV)*. Supervision, Monitoring, and Evaluation Group for Educational Management, Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office, Area 1.
- Satchapiboon, S. (2017). Supervision concepts for developing learning management competencies in the 21st century. *Silpakorn University Journal*, 37(1), 203-222.
- Satellite Distance Education Foundation Under the Royal Patronage. (n.d.). *Operational guidelines for organizing teaching and learning by using distance education via satellite (DLTV) to meet standards*. Satellite Distance Education Foundation Under the Royal Patronage & Office of the Basic Education Commission.

- Secretariat of the House of Representatives. (2017). *Constitution of the Kingdom of Thailand 2017*. Secretariat of the House of Representatives.
- Songajin, S. (2017). *Development of teaching supervision models to develop management competency of teachers' learning according to learning skills in the 21st century of educational institutions under Trang Municipality* [Doctoral dissertation, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University]. Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.
- Sirirat, P. (2014). *Developing an administrative model for educational institutions that provide distance education through satellite for Ratchaprachanukroh School* [Doctoral dissertation, Kasetsart University]. Kasetsart University.
- Sriwichai, W. (n.d.). *Operation manual: Guidelines for developing the quality of education and distance education via satellite (DLTV)*. Supervision, Monitoring, and Evaluation Group for Educational Management, Chiang Mai Primary Educational Service Area Office, Area 3.
- Surat Thani Primary Educational Service Area Office, Area 3. (2021). *Information for academic year 2021*. Surat Thani Primary Educational Service Area Office 3.
- Tossa, W. (2018). *Development of an internal supervision model for small schools under the Office of the Basic Education Commission in the Northeast* [Doctoral dissertation, Sakon Nakhon Rajabhat University]. Sakon Nakhon Rajabhat University.
- Wutthiwani, T. (2020, January-June). Supervision model that is effective for managing teaching and learning in the 21st century at Wat Tha Satoi Municipality School, Mueang District, Chiang Mai Province. *Journal of Education and Social Development*, 15(2), 302-314.
- Wechayalak, N. (2021). *Learning management*. Wanida Printing.
- Yaboonthong, Y., Phutthaprasert, C., & Manokarn, M. (2018). *Operational guidelines for improving the quality of education using distance technology in educational institutions under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 1* (Research report). Faculty of Education, Educational Administration, Chiang Mai University.